

จดหมายเปิดผนึก

ฯพลฯ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

เรียน ฯพลฯ ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา

ในวาระที่ท่านถือโอกาสมาเยือนประเทศไทยอีกครั้งหนึ่งในเดือนกรกฎาคม ศกนี้ (2509) ข้าพเจ้าในฐานะประชาชนชาวไทยคนหนึ่ง ขอแสดงความยินดีต้อนรับท่านเยี่ยมมิตรผู้น้อย พึงต้อนรับมิตรผู้ใหญ่ มิใช่ว่าจุดมุ่งหมายหลักในการเดินทางระหว่างประเทศของท่านครั้งนี้จะเป็นไปเพื่อต้อนรับมนุษย์อวกาศผู้นำผลสำเร็จอันใหญ่หลวงมาสู่ประเทศของท่านก็ตาม เราประชาชนชาวไทยได้รอคอยวันอันยาวนานนี้ด้วยความกระวนกระวายใจ มิใช่เพียงแต่จะได้มีโอกาสต้อนรับประธานาธิบดีแห่งประเทศผู้ทรงมหิตานุภาพเท่านั้น หากยังเป็นโอกาสอันดีที่ประชาชนชาติแห่งเราทั้งสองจะได้ทบทวนและระลึกถึงอดีตกาลที่พรั่งพร้อมด้วยสัมพันธไมตรีอันน่าชื่นชมอีกด้วย ที่กล่าวเช่นนี้เชื่อว่าข้าพเจ้าจะเห็นว่า สถานการณ์ระหว่างประเทศเราทั้งสองในปัจจุบันจะไม่น่าชื่นชมก็หาไม่ เราประชาชนชาวไทยยังคงปฏิบัติตนเยี่ยงกัลยาณมิตรของสหรัฐอเมริกา เฉกเช่นประเทศของท่านได้ดำรงตนเป็นที่เลื่อมประคับประคองเรามาโดยตลอด แม้ว่าฐานันดรที่สี่ในประเทศของท่านจะได้กล่าวโจมตีเราอย่างไร และที่ร้ายที่สุด แม้ว่าจะมีการกล่าวร้ายต่อองค์พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนชาวไทยอย่างที่ทำมูลความจริงมิได้เพียงใดก็ตาม เราก็ได้แต่เพียงอดกลั้นมาโดยตลอด มิใช่จะต้องกล่าวว่า รัฐบาลของท่านจะได้เพียรแก้ไขสถานการณ์เช่นนี้หรือไม่ ความเป็นไปเช่นนี้ย่อมถือเป็นสภาวะธรรมดาของคนที่รักกันที่จะต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้าง แต่ท่านประธานาธิบดีที่เคารพความอดกลั้นของปวงชนนั้นย่อมมีขอบเขต ข้าพเจ้ามีอาจคาดหมายได้ว่า ในวันหนึ่งข้างหน้า หากความอดกลั้นของคนไทยทั้งชาติถึงที่สุดแล้ว อะไรจะเกิดขึ้น

เราประชาชนชาวไทยต่างรู้สึกยินดีปรีดาเมื่อท่านได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา มิใช่เพราะว่าท่านเคยมาเยือนประเทศของเราหลายครั้งหลายครา แต่เพราะว่าเราหวังว่า ท่านจะเข้าใจความต้องการและคุณธรรมของเรามากยิ่งกว่าประธานาธิบดีอเมริกันท่านใดๆ แต่เหตุการณ์ที่ผ่านมาในรอบหกเดือนนี้ ทำให้เราอดรู้สึกตะจิตตะขวงใจในความยินดีปรีดาของเรา ก่อนหน้านี้มิได้ ประชามติของชาวอเมริกันที่ต่อต้านการร่วมสงครามเวียดนามของรัฐบาลอเมริกัน ทำให้ท่านต้องประกาศถอนทหารอเมริกันออกจากประเทศนั้น เราหวังว่านโยบายดังกล่าวนี้จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำสันติภาพมาสู่เวียดนาม เพื่อลบล้างคำกล่าวหาก่อนหน้านี้ของเบอร์ทรันด์ รัสเซลล์ และฌาน-ปอล ซาทร์ ที่ว่า รัฐบาลอเมริกันเป็นอาชญากรสงครามในเวียดนาม แต่การกระทำเป็นเช่นนั้นไม่ ในขณะที่ท่านถอนทหารอเมริกันออกจากเวียดนาม ท่านกลับเรียกร้องและสนับสนุน ไม่ว่าโดยพฤตินัยและนิตินัยให้ประเทศที่อยู่ใกล้ขั้วอทธิพลของท่านส่งทหารไปเวียดนามมากขึ้น จริงอยู่ ข้ออ้าง

ของท่านที่ว่า การป้องกันภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ควรจะเป็นภาระร่วมกันระหว่างประชาชาติต่าง ๆ มิใช่เป็นภาระของสหรัฐอเมริกาแต่ผู้เดียวนั้น แม้จะเป็นข้ออ้างที่ชอบด้วยเหตุผล แต่ถ้าหากเราจะทบทวนความเป็นมาของปัญหานี้อย่างบริสุทธิ์ใจ ท่านจะปฏิเสธโดยปราศจากความกระดากใจได้หรือว่า ความวุ่นวายในเวียดนามขณะนี้มิได้เกิดจากการเลือกแนวทางผิดตัวของรัฐบาลอเมริกันในอดีต ท่านเล่นการพนันขาดทุน แล้วจะให้เรารับส่วนเฉลี่ยของการขาดทุนนั้นด้วยกระนั้นหรือ Domino Theorem ที่ประเทศท่านมักจะยกเป็นข้ออ้างให้ประเทศต่างๆ มีส่วนร่วมในสงครามเวียดนามนั้น จะใช้ขู่ได้ก็แต่เฉพาะผู้นำประเทศที่โง่งมหรือผู้นำของประเทศที่อยู่ในภาวะจำยอมเท่านั้น เราประชาชนชาวไทยเป็นประชาชาติเล็กๆที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเอกราชของเรา แต่เราก็อึดรู้สึกไม่สบายใจมิได้ที่ไม่อาจมีเอกราชทางเศรษฐกิจอันสมบูรณ์ได้ เรายังต้องพึ่งพาอาศัยความช่วยเหลือของท่าน ทั้งเราก็ตระหนักดีว่า หากท่านตัดความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการ ตลอดจนความช่วยเหลือทางการทหารที่เคยให้แก่เราเมื่อใด เมื่อนั้นเราก็อาจประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและขาดเสถียรภาพทางการเมืองได้ไม่มากนักน้อย ยิ่งกว่านี้ แม้ในกรณีที่ประเทศท่านประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เราก็อยู่ในข่ายที่ได้รับผลกระทบกระเทือนโดยมิพักต้องสงสัย เราจึงเป็นเสมือนลูกไก่ในกำมือที่แม้แต่จะหาโอกาสจิกมือท่านก็ยังยาก และประวัติศาสตร์ที่เป็นมากี่สอให้เห็นว่าเราเคยคิดร้ายต่อท่านหามิได้ ข้อที่ข้าพเจ้าสนเท่ห์และมักถามตนเองอยู่เนืองๆ ก็คือ ความช่วยเหลือที่ประเทศท่านให้แก่เรา ซึ่งในบางกรณีถึงกับขยี้ขีดให้ นั่น เป็นความช่วยเหลือที่ประเทศท่านให้แก่ประเทศผู้ยากจนเพื่อให้ประเทศนั้นสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในอนาคต หรือเป็นความช่วยเหลือที่จะทำให้ประเทศนั้นกลายเป็นลูกไก่ที่ต้องอยู่ในกำมือของประเทศท่านตลอดไป มิใช่จะต้องกล่าวอ้างถึงข้อกล่าวหาที่ว่า ประเทศของท่านได้พยายามใช้นโยบาย Dollar Democracy เพียงใด เพื่อให้ประเทศยากจน หรือประเทศผู้ขัดขวางอุดมการณ์ประเทศของท่านตกอยู่ใต้อิทธิพลของประเทศท่าน ท่านประธานาธิบดีที่เคารพ แม้ข้าพเจ้าจะไม่เชื่อข้อกล่าวหานี้ แต่ข้าพเจ้าก็ใคร่ขอเตือนว่า สัมพันธไมตรีและภราดรภาพนั้นหาได้ตั้งอยู่บนรากฐานของเงินตราไม่ ความบริสุทธิ์ใจและความเห็นใจซึ่งกันและกันอย่างแท้จริงเท่านั้นที่เป็นอุปเหาะปลูกต้นมิตรภาพ และท่านจะอธิบายให้ข้าพเจ้าเชื่อถือได้อย่างไรว่า การที่ท่านประกาศถอนทหารอเมริกันออกจากเวียดนามนั้น มิได้เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของท่านในการเลือกตั้งสมัยหน้า หากเป็นไปเพื่อสันติภาพอันยั่งยืนของโลก

ไม่ว่าท่านจะมาเยือนประเทศไทยครั้งนี้เพราะอยากมาเยือน หรือเพราะต้องการแสดงให้เห็นประชาชนไทยเห็นถึงพลาณภาพอันเกรียงไกรทางด้านอวกาศของรัฐบาลอเมริกัน อันเป็นกระบวนการขั้นหนึ่งของสงครามจิตวิทยาก็ตาม ก็หาทำให้เรารู้สึกยินดีต้อนรับท่านน้อยลงก็หาไม่ เราประชาชนชาวไทยต่างรู้สึกชื่นชมยินดีในความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ทางด้านอวกาศของท่าน และต่างตั้งหน้าตั้งตาเฝ้าติดตามข่าวความก้าวหน้าอย่างตื่นตาตื่นใจ ข้าพเจ้าในฐานะประชาชนชาวไทยคนหนึ่งก็หาได้มีความรู้สึกแตกต่างกับประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ไม่ แต่ในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ข้าพเจ้าอดที่จะถาม

ตนเองมิได้ว่า ความสำเร็จของโครงการอพอลโลนั้นเป็นความสำเร็จอันน่าชื่นชมเพียงใด แน่อน ข้าพเจ้ามีอาจปฏิเสธได้ว่า นี่มิใช่เหตุการณ์อันประวัติศาสตร์ต้องจารึกไว้ แต่จำเป็นด้วยหรือที่ เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์จะต้องเป็นเหตุการณ์อันน่าชื่นชมเสมอไป เมื่อไม่นานมานี้ อาร์โนลด์ ทอยน์บี (Arnold Toynbee) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า จะมีประโยชน์อันใดที่มนุษย์จะ ใช้ความพยายามและทรัพยากรจำนวนมหาศาลไปเพียงเพื่อจะพิชิตดวงจันทร์ ทั้งๆ ที่บนดวงจันทร์เอง หาได้มีทรัพยากรอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ไม่ ในยามที่โลกกำลังมีแนวโน้มว่าจะ ประสบปัญหาการขาดแคลนอาหารเช่นนี้ที่ จะใช้ทรัพยากรไปในการสำรวจมหาสมุทรมากกว่า เพราะเหตุว่า เราคาดหมายได้ว่า จะพบทรัพยากรอันเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ในมหาสมุทร ข้าพเจ้าเห็น ด้วยกับทอยน์บีอย่างยิ่ง แม้ว่าความเห็นของทอยน์บีจะถูก ดร. ไฮน์ส เฮช. ทรอปอธ แห่งองค์การการบิน และอวกาศอเมริกัน (NASA) คัดค้านก็ตาม แต่ ดร.ทรอปอธก็หาได้คัดค้านความเห็นในประเด็นสำคัญ ของทอยน์บีไม่

ท่านประธานาธิบดีที่เคารพ ในฐานะที่เป็นประชาชนชาวไทย ข้าพเจ้ามีอาจเรียกร้องให้ ท่านตัดทอนรายจ่ายหรือเลิกล้มโครงการอวกาศของท่านได้ แต่ในฐานะที่เป็นมนุษย์ร่วมโลก ข้าพเจ้า ใคร่ขอใช้สิทธิความเป็นมนุษย์ของข้าพเจ้าบ้าง ขอท่านได้โปรดหยุดทบทวนดูว่า โครงการด้านอวกาศ ที่ประเทศของท่านและประเทศผู้นำของค่ายการเมืองอีกค่ายหนึ่งกำลังแข่งขันกันอยู่ในขณะนี้ เป็น โครงการที่ก่อประโยชน์แก่มนุษยชาติคุ้มค่าหรือไม่ และถ้าท่านตัดสินใจดำเนินโครงการนี้ต่อไป ก็ขอท่านจงมั่นใจว่า โครงการนี้มีได้มีเพื่อผลทางด้านโฆษณาชวนเชื่อ (ดังที่ท่านได้ใช้กับประเทศ รุมาเนีย ในการเดินทางระหว่างประเทศครั้งนี้) จริงอยู่ ทรัพยากรที่ท่านใช้ล้วนแต่เป็นทรัพยากร ในประเทศของท่าน หรือเป็นทรัพยากรที่ประเทศของท่านมีสิทธิครอบครองโดยชอบ แต่ในฐานะ เพื่อนร่วมโลกของท่าน ข้าพเจ้าก็น่าจะมีสิทธิในทรัพยากรเหล่านั้นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าท่าน ท่าน ประธานาธิบดีที่เคารพ ทำไมเราจึงต้องมาแข่งขันกันทำลายทรัพยากรของโลก ทำไมท่านจึงไม่ร่วมมือ กับประเทศคู่แข่งของท่านค้นหาทรัพยากรแหล่งใหม่ตามที่ทอยน์บีเสนอแนะ ท่านจะปล่อยให้กระแ สธารแห่งประวัติศาสตร์ไหลบ่าไปตามทิศทางของมัน ทั้งๆ ที่อาจจะมิใช่ทิศทางที่ถูกต้องการนั้นหรือ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำของประเทศผู้ทรงมหิตานุภาพและพลานุภาพ ทั้งพร้อมพร้อมอุดมสมบูรณ์ ด้วยทรัพยากรทั้งหมด ท่านยอมอยู่ในฐานะที่จะเปลี่ยนแปลงกระแสดารแห่งประวัติศาสตร์ให้เป็นไปใน ทิศทางที่ถูกต้องการได้ นี่เป็นข้อเรียกร้องจากใจของผู้ที่รักความเป็นมนุษย์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าท่าน

ขอแสดงความนับถือ

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์

จดหมายเปิดผนึกนี้ได้ส่งไปให้หนังสือพิมพ์ชั้นนำฉบับหนึ่ง และหนังสือพิมพ์ของสถาบันแห่งหนึ่งแล้ว แต่ไม่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ จึงได้นำมาตีพิมพ์ ณ ที่นี้แทน

หมายเหตุ. ตีพิมพ์ครั้งแรกในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ (ฉบับนิสิตนักศึกษา) ฉบับที่ 2 (กันยายน 2509) หน้า 9-20.